Ч. 46 (11.377). Львів, субота 2. березня 1929. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Новий устрій Польщі.

Внесок ББ на зміну конституції.

II. Уряд.

Уряд складається з голови ради міністрів і міністрів, іменованих президентом. Підчас війни в склад уряду входить також начальний вожд (це постанова нова). Міністри відповідають подвійно: перед президентом (чого досі не було) і перед соймом. Відповідальність уряду перед соймом теоретично та сама, що тепер, з тією ріжницею, що згідно з новим проектом уряд (міністр) відповідає також за акти ним не контрасиґновані! Однак на практиці покликання міністрів до відповідальности соймом є надзвичайно утруднене. Внесок на уступлення уряду чи поодиноких міністрів вимагає 111 підписів (досі у конституції не було мови про число підписів, а регулямін сойму вимагав звичайну скількість 15-ти підписів). Ухвала сойму з домаганням димісії уряду (міністра) мусить перейти більшістю щонайменше 223 голосів. Однак президент може не згодитися димісіонувати уряд (міністра), розвязуючи сойм. Поставити міністра перед Державний Трибунал може сойм лише більшістю 3/5 голосів при присутності щонайменше 2/3 сойму (досі досить було половини присутних). Уряд має право законодатної ініціятиви, як тепер, з тою зміною, що його законопроекти не можуть бути відкинені перед розглядом відповідною комісією (себто в першому читанні, як це досіль трапилось напр. при податкових законопроектах на весну 1928).

III. Сойм і сенат.

Компетенція (права) законодатних палат є значно обмежена на користь поширеної влади президента (про що вище була мова). Склад сойму остає без зміни (444 послів); виборча ординація на загал також незмінена, з виїмком: підвищення границі віку для активного виборчого права до сойму з 21 літ до 24 і пасивного з 25 літ до 30. Активне виборче право стає поширене на всі військові особи (в практиці — підстаршини і старшини, з огляду на підвищений ценз віку). Є це експеримент втягнути армію до чинної виборчої акції!

Зате склад сенату основно змінений. Сенат складається замісць з 111 — із 150-ти сенаторів, з яких 100 є вибраних, а 50 є іменованих президентом, по його думці (без жадної контрасигнатури) і без жадних обмежень щодо кваліфікацій на іменованого сенатора! Розподіл 100 виборних сенаторів поміж виборчі округи (воєвідства) буде вимагати зміни сенатської виборчої ординації. Право іменувати 1/3 сенаторів дає президентові фактично (приймаючи, що на 100 сенаторів буде вибраних 26 з урядової партії) більшість в сенаті. Сенат надалі не має законодатної ініціятиви. Зате дістає її (крім уряду і сойму) ще й президент. Однак посольська законодатна ініціятива є надзвичайно утруднена, бо посольські внески з проектами законів вимагають підпису 1/6 частини усіх послів (себто 74, замісць — як досі на основі соймового регуляміну — лише 15 послів). **На практиці це означає відібрання уської законодатної ініціятиви непольським послам.** Зміст посольських внесків мусить бути поданий до відома урядові щонайменше на 2 тижні перед поставленням їх на дневному порядкові сойму. Ще дивнішою є постанова, що вимагає також щонайменше **74 підписів під звичайну інтерпеляцію. У випадку зачинення сесії автоматично погасають усі внески, ба навіть інтерпеляції і при слідуючій сесії треба їх вносити наново!** В справі законодатної процедури між соймом і сенатом введена та зміна, що сойм може відкинути поправки сенату і оставити ухвалений собою текст більшістю не 11/20 голосів, лише 3/5. Коли сойм пропонованих сенатом поправок не прийме, але й при відкиненні не збере більшости 3/5 голосів — тоді цілий законопроект паде! Спеціяльні постанови про бюджетові предложення є в основі незмінені. Обмежено лише час цілої бюджетової сесії з 5-ти місяців на 4, з чого для сойму призначено для першого розгляду (ухвали) бюджету не 3 і пів лише 2 і пів місяця. Тому, що зберігається постанову з 2. серпня 1926., яка надає урядовому бюджетовому законопроектові силу закона автоматично, коли ані сойм ані сенат не додержали приписаних речинців для полагодження бюджету, то при скороченні цих речинців уможливлюється лекше перемичування урядових бюджетів. Новиною є теж, що предметом ухвал сойму і сенату в бюджетових справах можуть бути лише такі внески, які були предметом нарад і звіту бюджетової комісії (досі вільно вносити поправки до бюджету в 2-му і 3-му читанні аж на самому пленумі). Всі закони вимагають підпису президента і контрасигнатури гол. ради міністрів та міністра справедливости. Президент має до 30-ти днів від дня одержання законопроекту — підписати його і оголосити, або скористати з права вета (про що була мова вище). Введення цього 30-тидневного речинця є корисною зміною, бо досіль конституція такого обмеження не знала.

Надзвичайно глибокі зміни вводить проект у справі особистої **недоторканости** послів і сенаторів. Дотеперішні приписи ст. 21 конституції дають послам (сенаторам) безвідповідальність за їх діяльність в соймі і поза соймом, яка входить в обсяг виконування посольського мандату. За промови й маніфестації у соймі відповідають тепер посли лише перед соймом і їм грозять за це щонайвище регулямінові кари, а ніколи втрата мандату. В часі тривання мандату тепер не можна тягати посла до карно-судової чи карно-адміністраційної або дисциплінарної відповідальности ані їх арештувати без згоди сойму. Нині треба на те „видачі“ посла (сенатора). Проект ББ вводить сюди такі зміни: за всяку діяльність **поза** соймом посли відповідають на рівні зі звичайними громадянами. За діяльність у соймі не відповідають лише тоді, якщо вона міститься у границях регуляміну. За виступи послів, які „суперечать змістові посольського приречення або нарушують авторитет і повагу сойму“ — **можна посла на вимогу маршалка сойму, міністра справедливости або 111 послів поставити перед Державний Трибунал і його присудом позбавити посольського мандату!** Вправді в часі тривання сесії (не мандату) послів не можна **арештувати** інакше, як за дозволом сойму, однак не треба дозволу на ведення самого карно-судового (адміністраційного чи дисциплінарного) поступовання; таке поступовання припиняється лише на виразне домагання сойму на час в даній ухвалі зазначений. Отже на практиці відвертається процедуру: не судові власти просять сойм на видачу, лише сойм звертається до властей. Тому, що нормальна сесія має тривати лише 4 місяці в році та президент має право сесію взагалі замикати, **посол (сенатор) у міжчасі може бути завсіди арештований і суджений!** Але навіть в часі сесії посол може бути заарештований, „коли його зловлено на гарячім учинку провини, за яку грозить кара вязниці“: тепер можна арештувати посла у випадку приловлення його на гарячім учинку звичайного кримінального злочину. Про таке арештування мають власти повідомити маршалка сойму для осягнення дозволу сойму на арешт. Однак згідно з нинішньою конституцією на домагання маршалка сойму арештований мусить бути негайно звільнений, а згідно з новим проектом — щойно на домагання сойму (отже треба ждати сесії чи засідання сойму і цілої процедури в соймі).

Змінено також постанову ст. 31 конституції про свободу оголошування друком згідних з правдою звітів з явних засідань сойму (сенату) і комісії. Внесок ББ постановляє, що ніхто не може бути потягнений до особистої відповідальности за згідні з правдою звіти з явного засідання лише сойму: отже звіти з комісій не користають з цего привілею і вможливлюється на будуче „річеву“ відповідальність, себто конфіскату преси, як це практикується вже тепер.

Це **найбільше** суттєві зміни, які вводить в конституцію проект ББ. Зі сказаного видно, що евентуальне введення в життя — якоюб це не сталось дорогою — цього конституційного проекту, спричинилоб далекосяглі зміни в цілому державному життю, зокремаж важким каменем лягло б на наше національне життя.

Пос. д-р І. Блажкевич

Т-во Українських Студентів Політехніки Основа улаштовує Святочну Академію в 11-ліття смерти д-ра Івана Пулюя дня 3 березня ц. р. в год. 12 впол.

Женева і наші справи.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 22. лютого 1929.

I.

Ще ніколи так журливо й так пильно, як тепер французькі ґазети не цікавилися справами національних меншостей: статті за статтями, телеграми закордонних кореспондентів, особливо берлінських, за телеграмами. Причини цієї наглої цікавости відомі. Одна: альзаські трудноші. Друга: побоювання за східню французьку союзницю.

„Дезанектуючи“ Альзасію, Франція напитала собі — так бодай тепер здається — клопотів мабуть іще більших віж ті, які узяла була на свою голову Німеччина, коли 1871 року анектувала була цю країну, яку два століття приналежности до Франції звязали були моральними й чуттєвими путами з державою подвигів, Наполеона і Революції. Альзасія, із своїм германським автономізмом і федералізмом, — справжнє „чуже тіло“ у французькому державному й національному орґанізмі, з його невмолимою централізацією адміністративною і з його могучою культурно-мовною одностайністю. Провідники альзаського автономізму проголосили непростиму з традиційного французького погляду єресь: їх земляки й виборці — це, мовляв, національна меншість, яка готовиться через Женеву доходити своїх меншостевих прав. Виринула небезпека, що альзаським прикладом моглиб заразитися інші племінні складники французької нації: баски, бретонці, фламандці, провансальці, каталонці, корсиканці, — та й собі домагатися автономії... Річ не виключена, що до такої крайности не прийде і що традиційна централізація й культурна одностайність вдержаться у Франції. Одначе як не як, а марево менщостевої небезпеки виринуло й перед Францією.

II.

Друга причина журливої уваги тутешньої преси до питання меншостей: побоювання за Польщу. Франція, як усім відомо, хотіла би мати в союзній Річипосполитій потугу як найбільшу, кріпку військовою силою, дужу одностайним запалом 30-міліонової (а незабаром і 40-міліонової) „нації польської“ скласти свої голови й кістки і пролити до останньої каплі свою кров за — велич і силу тієї Річипосполитої і за безпеченство її західної союзниці. Знаєте, як собі Франція уявляє ідеальну розвязку меншестевого питання в Польщі? Послухайте що один з теперішніх польських міністрів — і то зпоміж „українофілів“! — недавно заявив французькому громадянству за посередництвом книжки, розкиненої тут сотнями тисяч примірників, під пророчистим заголовком „Наша Сестра Польща“:

„...Дрібні меншости можуть своїм союзом налягати на долі Польщі, щонайменше протягом четвертини століття. Потім вони або погаснуть, або польська раса їх засимілює: це неминуче...“

Дослівно! Слід записати собі добре в память ці програмові слова. Цеж програма не тільки для сучасників, але й для їх дітей, та й — підкреслюємо це — програма українофільського крила польського, того самого, до якого так чудо завертають очі деякі чинники наддніпрянської еміграції, та й на яке потиху числять усі псевдо-націоналістичні ідеольоги України, согвореної під варшавським протекторатом і під кличем: **Mein Vaterland muss kleines sein!**

Такими програмами й пророченнями „освідомлює“ коштовна польська пропаґанда тутешнє громадянство, тож і не треба занадто брати йому „во вину“, коли воно так прикро вражене „забаганками“ меншостей „польських“.

III.

Стане питання меншостей на найближчому порядку нарад женевського Союза Народів. Деякі газети, очевидно, не без відомих впливів, вже

заздалегідь силкуються обеззброїти Штреземана: коли він справді захоче поставити справу у весь ріст, то мовляв, пригадають йому колишні пруські зловживання супроти поляків. Німецькому представникови наших порад не треба. І що він відповість на спроби вимушення, не знаємо. Натомість знаємо, що навіть найбільші безправства, доконувані перед війною на пруських поляках, ні крихітки не виправдають усього того, що діється тепер довкола нас.

Та щоб воно в Женеві і не сталося, якіб там рішення й не запали, а безсумнівне одно: що ніякої сутньої помочи нам відти не надіятися. Нетільки тому, що нашого голосу там не почують: всі підяремні народи, з вимком нашого (тай ще білолашного білоруського) мають у складі Союзу своїх земляків і оборонців — Штреземана, Апонія, Вальдемараса, то що — ми не маємо там нікого. Але навіть якби і був там наш речник, то справи воно радикально це змінилоби. Відомі держави й народи не на те проливали море крови, здобуваючи чужі землі, щоби потім слухати женевських проповідей, а то може ще й давати комусь „автономію" і так підготовляти собі неминучу втрату. А на те, щоб добичею поживити свій питомий національний організм, одним словом — щоб виконати програму, якої класичну формулу ми читали вище.

IV.

Коли вже мова про Женеву, то не від річи буде признатися, що наша тактика супроти тієї інституції не все була дуже розумна й доцільна. Правду сказати, то й бувала вона просто нерозумна, і то в найкритичніших часах нашого лихоліття й безголовя, після понівечення нашого єдиного політичного арґументу — Української Галицької Армії. Час пливе, а події швидко забуваються — память людини коротка, а память народня ще коротша. А все таки мабуть дехто ще пригадує собі, як то наша братія тріюмфально хвалилася була свого часу кожною з безчисленних своїх петицій, висилaних до Женеви, з жалобами, що ось-то державна приналежність Галичини оконечно ще не вирішена, тай з домаганнями, щоб рішення це нарешті запало... Памятаєте ці ноти, жалоби, авдієнції й супліки?

Особисто ми грішні, читаючи ті жалоби і слухаючи самохвальби ізза цих „успіхів" наших, бралися за голову — з одчаю: чого ці люде настають так пильно на приспішення вирішення, коли нема найменшого вигляду, щоб це вирішення в даному укладі міжнародніх відносин випало корисно для нашої справи? Коли наставали на прискорення вирішення приналежности Галичини — поляки, то це було розумно, доцільно і самозрозуміло: всі атути були в їх руках і всі вигляди на рішення в їх змислі теж були за ними. Але ми?! Елементарний політичний розум, крихітка політичного нюху наказували нам сидіти тихо — в той час і в цьому питанні. Бо як зевідрадно і не стояла наша справа, то таки краще було нам остатися в провізорії, навіть на довший час, якщо не було найменших виглядів, щоби провізорія, в даних відносинах, могла бути замінена корисним для нас рішенням — оконечним.

Ми скромно звертали на цю обставину увагу декого з відповідальних діячів: то був горох об стіну. Піддурювані рапортами, присиланими з ріжних столиць (між ін. особливо з Риму), раз свідомо брехливими, другий раз неправдивими з нетямучої голови, — наші провідники думали, що вони буцім-то добре й доцільно роблять, настаючи на приспішення оконечного рішення про приналежність нашої тіснішої Батьківщини...

Що далі, самі знаєте. А коли пригадуємо ці недавні історії, то не тому, щоби докоряти комусь або по дітвацьки чванитися, що ось то, мовляв, вийшло „по нашому", а тому, що й у пізнішій нашій т. зв. закордонній політиці творилося деколи неодно — так сказатиб — на виворіт.

В. Панейко.

Австрія на передодні фашизму?

(Від нашого кореспондента.)

Відень, 25. лютого 1929.

День 24. лютого, на котрий заповіджено рівночасні демонстраційні маніфестації двох найбільших півмілітарних формацій в Австрії — „Гаймвер-и" і „Шуцбунд-у" — минув так, як і усі того ожидали, в спокою. Дисципліна з обох сторін, як і зусилля державної поліції не допустили більших сутичок, хоч комуністи намагалися спровокувати такі сутички всіми силами. В „Роте Фане" в останніх днях явно й отверто накликувано весь пролетаріят Відня до зброї і до боротьби проти „гаймверівців", як і проти правительства. „Jagt die Faschisten zum Teufel!" „Nieder mit der Seipelregierung!" „Der Heimwehraufmarsch in Meidling muss verhindert werden!" Так звучали перші поклики сконфіскованого зрештою поліцією числа „Rote Fahne" з 24. лютого. Але шкода було по правді конфіскувати, бо у Відні й так ніхто не читає цього лівобільшовицького орґану.

Щодо самих походів, то участь у них не була надто велика. Замісць заповіджених 8.000 „гаймверівців" машерувало ледви 5.000, а замісць 12.000 „шуцбундівців" — яких 9.000. Признати треба, що віденська публика значно більше цікавилася походом „Гаймвер-и". Її похід ішов майже все біля лави глядачів з обох політичних таборів. Раз публика відгукувалася у привіт витаючим „Heil", деінде голосні були оклики „Pfui". Зате при поході „Шуцбунд-у" публики майже не було. Навіть партійний клич „Freundschaft" чути було тільки дуже рідко. Так — якби симпатиків „Шуцбунд-у" там не було... Самі походи, дефіляди та промови провідників всеж таки менше цікаві для загалу, як висліди того дня, чи пак перспективи, що отвираються через нього для дальшого розвитку політичного життя в Австрії.

Не можна не признати, що для „Гаймвер-и", а з тим і для несоціялістичних партій Австрії, похід саме через такі повіти Відня, де мешкають переважно робітники, — доволі великий моральний успіх. Ще перед роком булаб це річ неможлива. Успіх тим більший, бо таки показалося, що ріжноманітні військові орґанізації громадянства Відня — з провінції не брали участи ніякі формації! — в потребі дадуться злучити в одну одностайну масу, хоч з яких конґльомератів вони складаються. (Існують у Відні 2 ріжні союзи „Гаймвер-и", потім піввійськові орґанізації нац. соціялістів христ. робітників „турнерів" та „фронткемпферів"). Але не слід спускати з ока й того, що соціялістичний „Шуцбунд", особливо у Відні, дуже міцний (коло 30.000 членів) та знаменито вишколений і здисциплінований. Як відомо, недавно поліція сконфіскувала саме в редакції соц.-дем. „Arbeiterzeitung" більше число крісів та скорострілів, що були власністю „Шуцбунд-у". Це й було неостанньою причиною демонстраційного походу „Шуцбунд-у", аби показати, що він, не зважаючи на ту конфіскату, у Відні ще дуже сильний, значно сильніший, як „Гаймвер". І доказ того — і цього годі не признати — йому вповні повівся.

Стоїмо отже перед фактом істнування в Австрії двох сильних піввійськових орґанізацій. Одна „Шуцбунд" — розповсюднена головно у Відні, менше на провінції і стоїть на услугах одної політичної партії, соц. демократії. Друга — „Гаймвер" — слабша у Відні, зате сильна на провінції між селянами; вона чисто громадянська й антимарксистська — міжпартійна. Бо хоч належать до неї і християнсько-соціяльні і німецько-національні формації, та хоч і призналися до цілей „Гаймвер-и" такі визначні політики, як сам канцлер д-р Зайпель, — то таки „Гаймвер" не підлягає команді ніякої політичної партії.

В цьому криється найважніша проблема політичного життя Австрії. На одній боці партія, на другім держава. Мета соціялістів: установити правління партії в державі, в потребі й революцією; мета „Гаймвер-и" і її прихильників, себто всіх майже антисоціялістичних партій без ріжниці, установити державу без партійного терору, без господарського натиску та без вічної демаґоґії.

Шлях до тої мети тяжкий і ніяк не можна оминути на ньому боротьби. Занадто сильна соціялістична партія в Австрії, взірцева її орґанізація, знамениті аґітатори, що стоять до її розпорядимости, а крім того має вона вишколених партійних преторіянів у „Шуцбунді". Громадянство та селянство далеко не так одностайно зорґанізоване, як марксісти. „Гаймвер", як ми бачили, щойно у стані розбудови, особливо в містах, але зате тепер вже вона в офензиві. Правда, ця офензива відбувалась досі леґальною дорогою, але відома річ, що по богатьох маневрах — а поглядові походи обох військ були безперечно маневрами — невиминуча отверта війна.

Теперішній політичний стан в австрійській республиці такий, що до оконечної боротьби прийти мусить. Коаліції між християнськими соціялами та соціялістами майже ніхто собі не бажає, вона нині менше можлива, як коли. Ситуація в парляменті, де в безконечність радять над такими важними справами, як знесення охорони льокаторів та заведення обезпечення на старість для робітників, хронічно напружена, а нові вибори не принеслиб ніякої важнішої зміни в партійному складі парляменту. Тож не дивно, що чимраз голосніше чути

МИХАЙЛО ДРАҐАН.

Мистецький подвиг.

(Докінчення.)

IV.

В рамах знаменитої різьби іконостасу находяться ще кращі ікони П. Холодного в традиційнім розділі на три поверхи: це апостольський ряд з Моленням (Деісус) по середині, празники і намісні ікони. Само собою на перше місце висувається Моління. Було воно на останній виставі Г. Д. У. М. в Нац. Музею. Півколиста симетрична композиція Христа на престолі в окруженні Архангелів, Богородиці й Івана Предтечі. Це найкраща ікона в іконостасі. Зразок використання площі умілим перспективічним і декоративним уложенням осіб. Чудова ритміка ліній і згармонізованих красок. Про цю одну ікону можнаб писати довшу статтю. Разом з Моленням при помочі лінії ґрунту і симетрично-ритмічним установленням вії злучені в одну цілість ікони Апостолів так, що здається, вони намальовані на одній дощці, по старому звичаю наших XV—XVII „вічних Молінь"; переложені вони лише архитектурою іконостасу.

На другому місці поклав би я храмові ікони Хрещення України-Руси і Сошествіє Св. Духа. Обі ті образи — це саме ті ікони, які попри Моління найкраще характеризують творчість П. Холодного. Щоби в такий ріжний і глибокий, чисто експресіоністичний уже спосіб передати византійською формою і технікою один і той сам душевний стан Апостолів, натхнених Св. Духом — на це треба дійсно небуденного мистця. Чудова, замкнена в собі композиція з двома сильними, противажними акцентами: вгорі розвіяної вітром заслони з Голубом-Духом і Космосом в долині. Аналогічна до неї ікони композиція Хрещення України-Руси. Тут уже артист не мав византійського взору і дав тимсамим більше себе. Це рівнож суцільно замкнена, симетрична, з двох прямовісних концентричних еліпс зложена композиція. Богату режисерію осіб можна подивляти. Монументальний настрій викликують вертикальні лінійні акценти і маєстатична постать св. Володимира по самій середині.

Зовсім не уступають обговореним іконам намістні Богородиця і Христос. Одностайне тло обох ікон лучить їх ще більше ідейно в одну цілість. Чудова передовсім Богородиця, може за солодка, але незвичайно тонко і глибоко одухотворена, в прекрасній одежі.

З празників найкращі Благовіщення, Преображення, Воскресення, Вознесення і Серце Христове. Передовсім Преображення і останнє повні глибокого містичного настрою. Під стиль цілости не підходить лише Рождество Христове, мало маючи в собі византійських форм.

Знамениі рівнож 4 старозавітні ікони низом намісних ікон. Це: Потоп, Жертва Авраама, Жертва Мелхиседека і Сотворення Світу. Завершують іконостас 6 медальйонів з характеристичними натхненими головами пророків.

Не маю змоги задержуватись довше на поодиноких іконах, хоч вони безперечно варті того. Іконостас Холодного визначує нові напрями для церковного мистецтва і повинен стати взором для всіх, що мають намір строїти нові іконостаси по своїх церквах. Найвища пора зірвати із нудним, безартістним мазунством, що позалонілось по нашим церквах і псує артистичний смак цілих поколінь! Якщо ми хочемо бути нацією, що має внести щось в скарбницю вселюдської культури, мусимо здобуватись на подвиг, як його зробила Духовна Семинарія, а не котитись по лінії найменшого опору.

V.

Лишається ще кілька слів сказати про стінопись молитвенниці. Довга, не конче відповідна саля з плоскою стелею, зі стіною, пробитою 8 вікнами, просто не надається під поліхромію. Перевести однопільно-системну декорацію — на взір византійських храмів із певно означеною символікою кожної стіни — є зовсім неможливо. Одинокий вихід — це той, що його вибрав артист. Прийшлось розділити стіни на площі, які допускала будова салі і дати поодинокі декорації получені із собою лише ідеєю і тонацією кольорів. Перечисляти і давати іконографічні описи мені не приходиться. Відсилаю читачів до промови ректора о. Й. Сліпого, друкованої недавно в „Ділі".

Стишена мельодика згармонізованих кольорів у парі з виразним, графічно понятим рисунком і обчисленими на ділання сильветою композиціями декорація робить те враження, що його мав у замислі артист. Немов китиці квітів, розкинені ніжною жіночою рукою, викликують ті символи застанову над глибшим сенсом представлених зображень. Завданням релігійного мистецтва є в першій мірі ділати не лиш на око, але й розбуджувати певні етичні порухи душі. І дійсно, щось незвичайно серіозне і глибоке збуджує у глядача атмосфера, витворена артистом. Ніякої динаміки лише чиста спокійна, плоска декора-

голосів-домагання розправи поза парляментом. А акторами цеї розправи можуть бути тільки „Гаймвер“ і „Шуцбунд“. Теперішній стан може тревати ще рік, два, але хіба тільки чудо Боже або саморезиґнація одної з тих двох партій в силі оминути цю розправу. На чию користь при таких рівномірних силах вона може випасти, годі нині пророкувати. Але недалека вже будучність мусить нам показати, чи Австрія буде соціялістичною республикою, чи запанує в ній „демократичний фашизм“, що його репрезентує „Гаймвер“.

Віденець.

Радянська Україна.

Відгомін культурного братання в Москві.

В київській „Пролетарській Правді“ з 21. лютого стрічаємо великий фейлетон С. Щупака про московську гостину українських пролетарських письменників. А в ньому подані такі куріозні моменти з того гостювання: Зараз-же по приїзді українських письменників до Москви, влаштовано на залізничому двірці т. зв. летучий мітинґ. На ньому витали приїзжих з України письменників представники всяких установ, а між ними і робітник заводу АМО. „Характерно, — пише Щупак — що останній, зазначивши, що витає від імени чотирьох тисяч робітників, промовляв українською мовою. В самому привітанні почувалися елементи малоросійщини, від яких у Москві через специфічні обставини відриву від сучасної України й її культури не позбавлені часом навіть найпередовіші робітники. Досить того, що цей робітник у своїй промові закликав **українських письменників іти за „наукою“... Тараса Григоровича Шевченка.** Сам цей робітник зробив деяку павзу після слів „за наукою“ (мабуть боявся сказати те, що сказав і тому збирав відвагу! — Ред.), і кожний із нас був певний, що слідом за цим скаже слово „Ленін“. Та ми помилились. Товариш, що стояв біля мене зауважив: Цей робітник, мабуть, уважає, що Ленін це для росіян, а Шевченко для Українців“. По тому поясненні Щупака читач уже зрозуміє, чому він приписав промові того робітника елементи „малоросійщини“. Малоросійщина, як бачите, в тому, що робітник радив українським письменникам вчитись від Т. Шевченка, а не від Леніна.

Далеко куріознішою була інша пригода Щупака на „культурному братанні“ з „братніми російськими письменниками“, а саме: В часі бенкету на честь гостей з України промовляв українською мовою письменник Йогансен. По промові звернувся сусід Щупака, російський письменник, до нього (Щупака) з такою сентенцією: „Та яж усе зрозумів. **Отже мова однаковісінька. Хай би вже українські письменники писали російською мовою, а підписували „український письменник“.** Самозрозуміло, що Щупак обурився на такі слова. А щож скажеш ти, читачу, на таке братання?

Тиждень памяти М. Коцюбинського.

Колеґія Народнього Комісаріяту Освіти УСРР постановила встановити для всіх шкіл тиждень, присвячений памяти Мих. Коцюбинського. Цей тиждень тріватиме від 18. до 25-го квітня.

Зїзд українського студенства.

На день 18 березня ц. р. назначено зїзд українського студенства в Харкові. Зїзд буде розглядати такі справи: 1) підсумки зїздів профспілок; 2) звіт центрального бюра пролетарського студентства при Всеукр. Центр. Раді Професійних спілок ;3) справа українізації вищих шкіл; 4) готування молодих фахівців.

Ліквідація церков.

Київський залізнодорожний клюб „Червоний Залізничник“ рішив на своїх зборах з 20. лютого ц. р. вимагати від нововибраної міської ради Києва негайного закриття Соломянської та Іллінської церков та перетворення їх у „культурні установи“ (т. зн. клюби). На тих-же зборах рішено закрити також одну жидівську синагогу.

Сель-робівські риболови.

Хотіли би в каламутній воді ловити рибку.

Останній „Сель-Роб“, орґан партії „Сель-Роб-Єдність“, переповнений відозвами й боєвими покликами до здобування ...українських національних установ. „Перед кооперативним зїздом“, „Здобуваймо Просвіту“, „Перед Загальними Зборами Т-ва Просвіта у Львові“, — ось такими статейками і зазивами переповнений останній „Сель-Роб.“

Нинішні єдностеві сель-робівці, колишні москвофіли і ще недавні двоєдушники, які з легким серцем відпустили старорежімним кацапам „общество Качковського“ й інші „староруські“ установи, щоби — Боже борони! — не пропали єдинонеділимці, від кількох літ припускають наступ на українські культурні й економічні установи, бажаючи як не заграбати чуже добро, то щонайменше довести його до знищення.

Всі ті відозви й поклики мають за завдання повторити ті анархічні спроби, яких свідками ми були в останніх роках на загальних зборах „Просвіти“, „Рідної Школи“, Ревіз. Союзу Укр. Кооператив то-що.

Ненависть до українських установ й охота їх прибрати до своїх рук, а щонайменше підточити — є зовсім зрозуміла в б. русофілів. Про ніяке врозуміння єдностевих сель-робівців не може бути мови. Але важко зрозуміти, чому єдностевці користуються брехнею.

„Це скандал — читаємо в „Сель-Робі“, — щоби до нині Гол. Виділ „Просвіти“ не подав до публичного відома точної дати загальних річних зборів. Та це не вперше так поступають непрошені ундо-радикало-ухівські опікуни „Просвіти“. Так роблять вони рік-річно. Замісць проголосити в часописах поклик на збори принайменше на пару місяців (?!) наперед, щоби так дати можність читальням „Просвіти“ належно підготовитись до зборів, передискутувати усі питання освітньої роботи та внести відповідні постанови, націоналістично-клерикальний Гол. Виділ з розмислом поступає якраз противно. Є в тім певна ціль. Гол. Виділ боїться критики селянсько-робітничих мас і числячи на те, щоби на зїзд прибуло якнайменше справжніх (?!) представників селянства і робітництва, держить дату зїзду в тайні можливо якнайдовше“.

Очевидно, все те є „правда“, але тільки сельробівсько-москвофільська. Гол. Виділ „Просвіти“ ще перед кількома місяцями видав обіжник до читалень, взиваючи їх перевести вибори делеґатів на Заг. Збори „Просвіти“. Таксамо вже давніше оголошено в часописах речинець заг. зборів (21. березня). Сумніваємося, щоби цей речинець „проспіпили“ сель-робівські ватажки. Ясно, що вони, не маючи до чого придертися, свідомо воюють неправдою, щоби в каламутній воді ловити рибку.

Дивогляди.

Христіянські богослуження в синагозі.

У Ню-Йорку згоріла церква баптистів, які мають між своїми вірними такого потентата як Рокфелер. Заки церкву відбудують баптисти правлять своє богослуження в реформованій синаґозі.

Цікавий і щирий.

Посол Баґінський на одним засіданні варшавського сойму дійшов у своїй промові до такого реторичного питання: „А як приготовили весь цей проєкт конституції ?!“ А на це посол Санойца з партії Б. Б. „Добрий він собі ! — ми не знаємо, а він хоче знати !“

Парлямент і дім божевільних.

У німецькій пресі і в самім парляменті повторили в останньому часі кілька разів порівнання, що парлямент стає подібний до дому божевільних. На це союз лікарів-психіятрів виступив у пресі з протестом проти такого порівнання, кажучи, що воно ображує доми божевільних, де панує зразкова тиша і лад.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Оригінал чи апокриф?

Опублікування французько-бельґійського воєнного договору викликало незвичайний відгомін у Німеччині й Голяндії. В Берліні ще вагаються щодо правдивости цього цікавого воєнного договору. „Берлінер Таґеблят“, подавши текст французько-бельґійського таємного пакту, звернeного своїм вістрям проти Німеччини й Голяндії, та зупинившись над його додатковими подробицями (відношення воєнних штабів обох договірників, величина армій, рід і кількість зброї, напрям наступу“ то-що), зазначує, що німецьке становище до цього протильокарненського пакту буде зясоване пізніше, після перевірки правдивости опублікованих ревеляцій. Все-таки спішне парижське й брюсельське дементі підсилює правдоподібність ревеляцій. Треба вичекати на хід дебат в бельґійському парляменті і аж після того німецьке міністерство закордонних справ мусить заняти становище й повести відповідну акцію.

Коли в Німеччині істнують сумніви щодо оригінальности чи апокрифічности французько-бельґійського тайного договору, то таких сумнівів не має Голяндія. Доказом цього є демарш голяндського посла в Парижі, який з доручення свого уряду явився в міністерстві закорд. справ, із запитом про воєнний договір. Зовсім природно, що Бріян заперечив істнування такого пакту.

Справою договору занявся також бельґійський парлямент, апробуючи заперечуюче становище уряду. Гіманс називає опублікований документ фальсифікатом, а Вандервельде — великим ґумбуґом. Єдиним автентичним документом є франко-бельґійська мілітарна конвенція з 1920 р., зареєстрована в Союзі Народів і згідно з вимогами Льокарна з огляду на свій оборонний характер. Поза нею не істнує ніякий інший договір. Брюсельська преса починає пускати свої власні „ревеляції“ про фальшівництво тайного договору. Його автором має бути натуралізований бельґієць, з походження німець, віддавна підозрілий в ґерманофільстві. Одначе влада не може його схопити, бо пропав без сліду.

Цікаво, що бельґійська преса зовсім не подає прізвища фальшівника пакту, тільки признає безсилість влади в його схопленні. Очевидно, це ще більше заплутує справу і зовсім не промовляє за апокрифічністю опублікованого документу. Ясно, що на тому не покінчиться. Її відгомони ще довго відбиватимуться в західно-европейській політиці.

—o—

Без батьківщини.

„Пролетар не має батьківщини“ — проголосили батьки соціялізму. Правда, іншої думки був Жорес, який в своїм творі „Батьківщина і робітництво“ перевів протилежний погляд. Та Жорес був французьким патріотом, і колиб він сьогодня жив, то певно належав би до таких „угодовців“, як Вандервельде чи Мюллер.

„Пролетар не має батьківщини“ — повторювали за великими вчителями соціялізму їх менші й більші наступники. А тепер на прикладі Льва Троцького бачимо здійснення того твердження. Є це справді нечувана іронія долі, що творець червоної армії, організатор її побід над внутрішніми й зовнішніми ворогами, співтворець великої „пролетарської держави“, будівничий „батьківщини пролетаріяту“, захисту всіх переслідуваних (очевидно — комуністів), сьогодні після 11 літ від побіди жовтневої революції своєю особою підтверджує крилату фразу про те, що „пролетар не має батьківщини“.

Депортований з Рад. Союзу своїми вчорашніми товаришами долі й недолі, боротьби і страждань, викинений над Босфором, він сьогодні подібний до „королів на вигнанні“. З Константинополя розсилає він прохання до своїх однодумців у цілій Европі, благаючи їх, щоби у буржуазних урядах добули для нього дозвіл на вїзд і право на перебування в буржуазних країнах. І ні Німеччина, ні Франція, ні Чехословаччина не хоче приняти на свою територію Троцького, підтверджуючи колись проголошений комунал, що „пролетар не має батьківщини“. Коли „пролетарська держава“ прогнала свого вожда і співтворця, то чому турботи за його особу, за його безпеку й за його діяльність має брати на себе буржуазний уряд. З „королями на вигнанні“ все були турботи. Тим більші турботи мусять спричинювати „червоні царі“ на вигнанні, які голосно мріють про свій тріюмфальний поворот до нендичної країни.

Справа з депортацією Троцького може бути незвичайно цікавою темою для всестороннього оброблення теми під написом: „Пролетар не має батьківщини“.

—o—

лія. На першім місці Притча про талант на протилежній стіні іконостасу, найбогатша композиція зі всіх декорацій; всі прикмети стилю артиста згущені у мальовилі, може лише дещо за тяжкі кольори в порівнанні з іншими декораціями молитвенниці.

Найкращі побіч Притчи про таланти — це: Добрий Пастир, Фенікс, Агнець-Христос поміж ягнятами і Видіння Єванг. Івана. У Христа-виноградаря бурачкове тло дещо заглушує гарну композицію, подібно як у Притчі про талант. У Сівача непотрібно убраний злий чоловік, що підсіває кукіль, в одежу фавстівського Мефістофеля.

Незвичайно влучно і вміло розвязана поліхромія стелі при помочі схрещень легких, рожевих, лучистих полос; через те повстає деяка оптична злуда, загалом маючи одностайну плоску стелю. Всяка інша декорація булаб тяжіла на головах глядачів.

Вівтарна частина молитвенниці саме тепер розмальовується.

Управа Духовної Семинарії здобулася на велике діло, вложивши до надбань української культури великий мистецький твір. За це належиться їй від нашої суспільности подяка. І дуже жаль, що Холодному й Коверкови не дано було змоги виказати свого великого індивідуального, творчого духа серед більше сприятливих умовин між заокеанськими українцями. Пора, щоби в нашому громадянстві пробудилося зрозуміння для дійсно мистецьких творів.

Львів, 15. лютого 1929.

На протиалькогольному фронті.

Український протиалькогольний курс у Львові.

В середу 27. лютого ц. р. закінчився перший український протиалькогольний курс у Львові, який тревав три дні. Правда, тревав він дуже коротко, але моральний здобуток з того курсу дуже великий. Цей перший протиалькогольний курс у нас викликав дійсно велике зацікавлення між українським громадянством Львова, головно між українською шкільною молоддю. Велика саля Т-ва „Бесіда" в „Народнім Домі" не могла помістити всіх цікавих слухачів і тому багато з них мусіло відходити домів. А проте кожного дня було понад 500 слухачів (передовсім молодь середніх шкіл, студенти богословія, жмінка студентів університету і кількох учителів).

Дивно, що так мало було українських учителів з народніх і середніх шкіл. Невже справа відродження української нації та перевиховання української молоді для них байдужа? Польське учительство з дир. Духовичем на чолі уладжує не лише протиалькогольні курси у Львові, але дає також виклади в неділі і свята на ту тему для ширшої публики й видає поважну наукову літературу про шкідливість алькоголю. Ми не можемо лишатися позаду в боротьбі з алькоголем, хіба, що думаємо вже спускатися зовсім на дно.

З незвичайним зацікавленням вислухали присутні обширних рефератів кількох прелегентів, які змалювали всі ті страхіття алькоголізму, що потягають за собою фізичну й духову дегенерацію цілого людства, а в першу чергу спричинили великий занепад українського народу. Присутні нагороджували щиру працю прелегентів бурею оплесків, у першу чергу піонірів протиалькогольного руху між українською молоддю: дир. Чайковського, проф. Каменецького і д-рку Парфанович. При кінці подякував дир. Чайковський голові У. Г. Т. д-рові Паньчишинові і присутнім за участь на курсі та закликав до дальшої невтомної боротьби з алькоголем в імя кращого майбутнього української нації. П-і д-р Парфанович подякувала обом невтомним працьовникам з Рогатина і всім тим, що причинилися до уладження того курсу.

Такі курси не завадилоб уладити небавком знова у Львові. Ту працю виконає без сумніву вже новий виділ філії Т-ва „Відродження" у Львові, який вибрано на загальних зборах в середу 27. лютого ц. р. До виділу увійшли вправді молоді люди, але вони з ентузіязмом і сильною вірою в перемогу у тій нерівній боротьбі з алькоголем сповнять совісно вложені на них обовязки і започаткують нову еру в національному відродженні нашого народу. Головою „Відродження" вибрано одноголосно проф. д-ра Раковського. Вписове і річна вкладка виносить 2 зол. Хто заплатить 4 зол., дістає вже цілий рік протиалькогольний журнал „Ми Молоді".

ПРОМОВА марш. ПІЛСУДСЬКОГО.

Сенатська військова комісія.

Марш. Пілсудський явився у сенаті з шефом каб. полк. Беком і пішов просто до комісії, яка відбувала засідання у вел. сен. салі. Марш. Пілсудського привитав марш. Шиманський, а присутні посли та сенатори встали з місць і грімко викликнули: „Хай живе!"

Марш. Шиманський у промові сказав, що праділи повставали, коли на салю нарад входив Косцюшко. Члени тої сен. палати повитають маршалка повстанням, бо це ввійшов не лише звич. міністр, але в цім мін. однострої ввійшов марш. Пілсудський.

Опісля марш. Пілсудський виголосив годинну промову, в якій м. і. сказав, що передовсім мусить виясити чому промовляє в сенаті, а не в соймі. Ще заки в соймі прийшов під наради бюджет, приготований урядом, маршалок упередив шефа кабінету, що не згодиться з таким соймом, який ставить міністра, наче референта свого бюджету перед соймом. Така система дає лиху та марну працю. Така сойм. система пережилася вже і дає в висліді глупоту ведення праці. Референт і найліпший не дає ґарантії, що знається на предметі. Ще заки сойм народився в Польщі, маршалок призадумувався скільки там нонсенсів і наче нарочного ведення праці такої, щоби була лиха й марна.

Другою причиною є військова честь. Честь не позволяє слухати слів у відношенні до себе обидливих. Офіцер мусить виступити чинно і то негайно, коли не хоче бути здискваліфікованим. З огляду на розховстану правду п. послів, котрі про це не дбають, тяжкою є для офіцерів якабудь праця в соймі. Положення стає ще незавиднішe з огляду на служб. честь. Службова честь у війську доводить нераз до конфліктів, що кінчаться смертю. Може бути, що це недобре, але так воно є. Бо служб. честь приказує боронити свого начальника і тому така тяжка мабуть військ. служба. А що я є начальником, не можу згодитися на це, щоби до сойму вислати когось, крім себе самого. Все боюся вн. конфліктів у моїх підчинених, яких поставлено би в положення можливої для себе дискваліфікації як офіцерів. Тяжкі занадто ці служб. муки в умовинах, які створюють нездержливі язики послів. Тому марш. не говорив у соймі, тому теж не може говорити й тут так, як говорив би про цілість військ. бюджету, бо тоді мусів би поминути гол. завдання, звязане з відпертям тих поправок, які сойм зробив на марш. бюджеті.

Опісля марш. подав зіставлення військ. бюджетів. Давніші бюджети маршалок називає все „веселими", бо сумна історія бюджетів основується не на чім іншім як *на виразній крадежі військ. бюджетів і на можливо далеко посуненій дефраудації*. Це веселі бюджети, бо марш. знає випадки, що *з військ. бюджетів видавали на обильні пири з дівчатами з публичних домів, роблені для п. п. послів міністрами*. Веселі бюджети є веселими часами для п. п. послів. З бюджетів удержувано не лише їх любовниці, але й партії, а бюджету крали найбезсоромніше в світі. Точки бюджету, зачеплені соймом, а є їх шість, називає маршалок горох із капустою, бо чіпаються того, що є побічне. Сойм поскреслював поодинокі позиції, а пощадив голову лише служб. подорожам і перенесенням. Там, де траплялася нагода скоротити нонсенс навіть на голову, не зробили цього, а там де ходить про військ. науку й вишколення, там найшли місце до скорочення та сказали виразно, що саме ця позиція має бути скорочена, що в війську має бути науки менше на міліон. З дисп. фондів не складається рахунків. Так каже закон. Дисп. фонд мусить бути, як фонд репрезентації, а часто видатки ці не терплять явности, тому, що тоді тратиться істоту і сенс правди. Що репрез. видатки мін-ства військ. справ зменшилися, то військо завдячує маршалкові, який взагалі не терпить репрезентації та усувається від неї якнайрадше. Одначе годі сказати, що військо може бути нерепрезентоване в державі сяк чи так. Не можемо вирватися з того звичаю та накинути світові інші звичаї. Друга часть фонду призначена на оборону Польщі перед шпіонажею. Маршалок у Польщі працює на оборону від шпіонажі відколи Польща істнує. Як начальник держави, нач. вожд і пізніший міністр стверджує зі смутком, що немає хвилі в його житті, коли не був шпіонований особисто. Завдяки своїй давно виробленій праці очей відчуває це знаменито. Нема хвилини в житті маршалка, хоч живе у незалежній Польщі, щоби життя його виглядало інакше, ніж так як виглядало давно, коли його гонили ріжні шпіони наче заяця. *Шпіонажа в Польщі така густа і сильна, що називає Польщу раєм шпіонів, бо ніде так легко і так докладно не опрацювали шп. праці в цілому світі, як у Польщі* Тому ці два міліони, скреслені з бюджету, мусять уважати влекшенням шпіонажі в Польщі. Маршалок стверджує, що вийшов поза норму звичайних окреслень, звязаних з критикою праці сойму. Та робить це нарочно й спокійно, бо коли він має вислухувати і мати за страву горох із капустою, то з цього мусить мати нестравність. Тому теж стверджує цю нестравність.

Коли марш. Пілсудський скінчив промову, віцемарш. сенату й голова сен. скарб.-бюджет. комісії Ґлівіц ствердив, що сенат мав усе зрозуміння для потреб армії і впевнив, що ці суми, які сойм скреслив у сенаті напевно будуть реституовані.

Марш. Пілсудський: Буду вам дуже вдячний. При дискусії не буду. Для вияснень оставляє ген. Конажевського і полк. Бека, шефа кабінету. На запит сен. Ґашинського, рефента бюджету мін-ства військ. справ, як марш. Пілсудський дивиться на збільшення військ. платень, сказав, що проти збільшення військ. бюджету не може і не буде виступати. Це справа мін. скарбу і прем'єра. По тих словах марш. Пілсудський вийшов зі салі.

По дискусії комісія приступила до голосування над бюджетом і ухвалила всі, скреслені соймом, позиції та затвердила бюджет згідно з уряд. проектом у сумі 838.012.062 зол., а бюджет ухвалений соймом виносив 832,302.897 зол.

Після виходу марш. Пілсудського сен. Струґ (ППС) навязуючи до промови марш. Пілсудського, сказав, що привілей, якого зазнала комісія, що марш. Пілсудський був на ній присутній, є, на його думку, незаслужений. Марш. Пілсудський дав комісії ще інший привілей, бо подав коментарі щодо своєї неласки для сойму. Бесідник виступає проти пониджування і насміхів з нар. представництва офіцерським корпусом, головно молодими офіцерами. У відношенні до сойму та сенату побоенькується шаблею і кажеться, що військо зробить порядок із цим усім. Бесідник апелює до цих, які хочуть впроваджувати політику до війська. Хай проектодав. з ББ памятають, що признаючи виб. чинне й пасивне право військовим, нарушили невтральність війська у внутр. політ. конфліктах. До заяви сен. Струга прилучився в імени Визволення сен. Янушевський.

—o—

Сесія Ліги Націй не відбудеться в Мадриді.

З Женеви повідомляють, що ц. р. червнева сесія Ліги Націй не відбудеться в Мадриді, хоч Еспанія запросила Лігу. Думають, що есп. уряд відкличе запрошення.

—o—

Туреччина пі - пише протокол.

Аґ. Тасс повідомляє, що в відповіді на запрошення уряду СРСР, турецький уряд зголосив приступлення Туреччини до Літвінового протоколу.

ВІДГУКИ ДНЯ.

За „Український Город".

Українець, який оглядає Львів, має переважно сумну міну. Який більший будинок упаде йому в око, то це або польське або жидівське. А з українських, поминувши церкви, ніодин не викликує подиву. Дім „Просвіти" криється в вузенькій вулиці і добре, що криється, бо нема защо відновити його. „Народний Дім" більше виглядає на казарму „національної ґвардії" з 1848 р., „Дністер", що не має парадного входу, а за те має парадний віїзд, щоби було де волами заїхати. Дім Лисенка сховався так, що його тяжко віднайти і в тім ціле його щастя. Ще найбільше подобавсяб „Національний Музей", але його треба дово шукати на мапі... Одним словом досить сумно робиться тому, хто хоче оглянути український Львів.

Всеж таки є одно місце, де українець гордо підносить чоло і вдоволено шепче:

— Перша кляса! (коли галичанин).

— Хорошо, значить! (коли „нетутешній").

Це місце, то „Український Город", „Площа Сокола-Батька", або просто — „Українська Площа".

Йдеш поза Стрийський Парк і зразу спиняється твоє око на великій, опарканеній площі.

— Що це? — питаєш.

— Наше! — відповідає той, хто тебе опроваджує.

Не потребуєш дивитися в тім моменті на свого товариша. Його око напевно виблискує гордістю, так само, як і твоє.

Вернувши з поїздки до дому, розказуватимеш тим, які ще не були у Львові:

Будинків наших не буде багато і не занадто вони мудрі, дещо старе, дещо спартачене... Але Город! От краса!! Кажу вам, краса город! Поляки ані вмилися зі своїми...

Слухачі розійдуться по домах і розкажуть другим, ті знову третім, а треті всім, всім, всім.

В той спосіб повстає легенда, казка, або історичний підручник.

Тимчасом це все звичайнісінька оптична злуда. Не відносно українських будинків, а відносно українського городу.

Цілими роками, ба — десятками літ, дуримо себе і на опарканену площу кажемо: „Наше!". Дехто з нас дуже добре знає, що дурить себе і других — але що це шкодить. Могли нас дурити „що справа Галичини добре стоїть", „що на Україні не встоїться жаден наїздник", що там „мнуться ґрандіозні повстання", то чому ми не маємо дурити себе і других, показуючи на опарканену площу: „Наше!"?

А тимчасом...

Щораз ідуть у світ заклики, поклики, виклики і оклики „Сокола-Батька": „Складайте жертви на викупно решти Українського Городу!" Йдуть ці заклики, стукають до сердець, до кишень, до скарбниці і... знеможені падають.

— Я сам бачив: „Український Город" уже цілий наш — каже галичанин.

— Даже обведений барканом! — додає „нетутешній"...

А американець пускає дуже часто це все попри вухо.

— Знову якась старокраєва драчка! Не знаєте, якої це партії город?!

„Український Город" стоїть собі як стояв, навіть назви не зміняє. Але від цього користи мало. Одного дня власники паїв утратять терпець і облетить паркан і облетить назва, а лишиться малий клаптик землі, який викупила досі велика нація.

Тоді навіть за Стрийським Парком не зміниться міна українця, який оглядає Львів...

Галактіон Чіпка.

P. S. Тим разом прошу американські часописи передрукувати цей фейлетон!

НОВИНКИ

— **Конфіската ч. 43. „Діла“.** Дня 26-го лютого Тродське Староство заняло наш часопис в 2-ій год. по полудні за статтю п. з. „У свічаді парламентариста“ від слів „Запитаний про становище“ до слів „українського населення“ і від слів „У внутрішній політиці“ до слів „матеріяльні втрати“; крім цього за статтю „На парляментарній арені“ від слів „Тимчасом проти“ до слів „постійно поминають“.

— **Ревізії.** Дня 28. лютого ц. р. перевела поліція ревізію в помешканні Романа Руденського, студ. політехніки, при вул. Б. Гловацького ч. 14.

— **Арештування.** Ще перед двома тижнями арештовано п. Агатона Добрянського на Знесінні на домагання золочівської прокуратури та відставлено його до слідчої вязниці в Золочеві. А. Добрянському закидують злочин з § 58 к. з., якого він мав допуститися виголошенням промови в часі свята на Підлиській Горі.

— **У боротьбі з повінню.** Великі сніги, що повторились цими днями налякали ще більше, ніж досі, населення імовірністю великої повені, що прийде з першими теплими весняними днями. У Варшаві уряд затривожений можливістю економічної катастрофи створив окремий комітет, що має відвернути повінь і призначив на цю ціль мільйон зол. Військо буде притягнене до праці над розбиванням криг на ріках при помочі бомб.

— **„Якої вони співають“.** До заміток на цю тему, поміщених в „Ділі“, дістаємо велике письмо-вияснення від дириґента хору українських студентів з Варшави Петра Доманчука й адміністратора хору Олександра Новицького, з якого вибираємо отсе: Група студентів, які походять з Волині, Холмщини, Полісся і Підляша та є членами Української Студентської Громади у Варшаві, підчас Різдвяних Свят власними силами влаштувала низку концертів-балів майже по всіх більших містах Волині, дохід з яких призначено для незаможних студентів — членів Громади. По всіх містах, окрім Луцька, українське громадянство пішло назустріч студентству і підтримувало щиро цей перший зорґанізований виступ українського студентства на рідному терені. В Луцьку було дещо інакше. На вислані листи до ріжних громадян і до Ради „Просвіти“, в яких комітет просив допомоги в орґанізації концерт-балю на місці, не прийшла ні одна відповідь. Комітет не переговорював взагалі з пос. Сеґейдою, тільки його брат, член Громади, помагав технічно на передодні і в день концерту. Щож до того, що концерт-баль відбувся в салі польських товариств, то сам голова луцької „Просвіти“ радив адміністраторові хору влаштувати вечір саме в цій салі. До цього причинилось головно старше громадянство в Луцьку, яке своїми розбіжними поглядами щодо салі й довело до того, що концерт не відбувся в помешканні „Просвіти“. Вкінці автори листу зазначують, що за салю на концерт-баль заплатили не 150 зол., а лиш 50 зол.

— **Хто хоче оглядати бюджет м. Львова** принятий на 1929-30 рік може його оглядати до 7-го ц. м. від 9-ої до 13-ої в маґістраті, двері 62. Ті, що платять громадські податки, мають право до 14-го ц. м. вносити свої застереження щодо цього бюджету.

— **Державний податок від нерухомостей** за IV. чвертьріча 1928 і податок комірний за I. чвертьріча 1929 треба було платити до 28. лютого. Хто спізнив їх, нехай бережеться коштів екзекуції.

— **Нова українська газета на провінції.** В Яворові стала виходити провінціональний двотижневик „Українське Слово“.

— **Шануймо права нашої мови!** Один український часопис повідомляє, що лікар д-р Юрій Маковський в Жабю уміщує на приватних рецептах для гуцулів приписи в польській мові (прим.: „тши рази дзенне прошек“ або „зажиць в разе потшеби“). У Львові є ще краще: ось лікар д-р Роман Дольницький (мабуть „русскій“), що реклямується в українській пресі, не вважав за вказане помістити біля свого помешкання при вул. Глибокій вивіски в нашій мові, а вдоволився тільки польською.

— **Заборона „Українського Хлібороба“.** Урядовий „Монітор Польскі“ повідомляє, що українському тижневикові в Бразилії п. з. „Український Хлібороб“ відібрано почтовий дебіт из території цілої Польщі. — Слід зазначити, що й ті заокеанські українські пресові органи, яким не відібрано почтового дебіту в Польщі, не доходять до рук галицьких читачів. Що більше: навіть до українських редакцій у Львові приходять українські газети з Америки дуже рідко, або з великими перервами. Так прим. „Діло“ дістає з тих американських газет, які є з нами в обміні, пересічно що третє-четверте число, агл. що третю-четверту посилку.

— **Ревізія в домівці „Студ. Громади“.** В ночі з вівтірка на середу перевела поліція ревізію в домівці „Студентської Громади“, яка міститься в Академічнім Домі при вул. Супінського. Поліція шукала за портретами пок. О. Басарабової.

— **Львівська темна хроніка.** Два львівські золотарі Рудий і Львівський діставали дорогоцінности з чужини в пакетах з надписом „зразки без вартости“; в їх крамниці найшла поліція товару, що оминув мита на яких 50.000 зол. — Одночасно поліція перетрусила деякі сховища переподаних річей львівськими злодіями до рук „посередників“; зібрала колекцію на кільканацять тисяч зол.

— **Ріжні вістки.** Вийшли добродійні почтові марки з портретом папи і еспанського короля; вони призначені на відбудову катакомб у Толедо. — Другий брат мікадa, князь Такамацу, оженившись, вибирається у подорож по Европі на цілий рік; він буде знайомитись головно з поступом морської техніки. — У Вітебську засудили двох фабричних робітників, а в Мінську двох міліціонерів за те, що знущались над жидами. — Ліґа бувших учасників війни 26-ої американської дивізії вибирається літом у подорож до Франції і запрошує Куліджа супроводити її. — На віддія альбанських новобранців, що не мали зброї напали вовки; 11 вояк згинуло. — У Мексику бандити пірвали з копалень Густос двох американських інжинірів, домагаючись викупу до 3-х днів; коли викуп не прийшов, вони вбили інжинірів. — Шаляпін згодився виступити у голосній фільмі америк. фірми „Парамавнт“ за гонорар 200.000 дол. — В Америці є зареєстрованих 24.000 бувших учасників війни, що лікуються в шпиталях і санаторіях від — божевілля.

— **Катастрофи й нещастя.** На стації Болонів вийшов із шин товарний поїзд, що їхав з Катовиць; вагони вилізли на себе як поверхи; є ранені. — У Берліні вибух збірник бензини у нім.-америк. нафтовім товаристві; будинок знищений; дивним дивом людських жертв немз. — У Спол. Державах шалів борвій, що вбив багато осіб; в однім місті Дункан (Міссісіпі) є 15 людських жертв. — В америк. місті Джексонвіль загорівся дівочий інститут; наслідком паніки одна дівчина вбита і багато ранених.

— **Фанатик мистецтва.** В Атенах арештували антикваря Антоніопульоса, що вбив потайки кілька осіб. Причиною його злочинів був жаль за цінними зразками мистецтва, які він мусів їм продати. Антиквар привязався так сильно до своєї збірки, що не міг з нею розстатися і вбивав особи, від яких не міг інакше дістати назад проданих предметів.

— **Айнштайн і американці.** Америка, що доганяє Европу своїми машинами та долярами, вважає своїм обовязком стежити за останніми здобутками европейського поступу. В останньому часі нюйорські журналісти, що зїхали до Берліна, присвятили широкі статті новому творові Айнштайна, про який хотіли довідатись щось ближчого з устної розмови з великим фізиком. Імя Айнштайна займає в американській пресі місце зараз поруч другої німецької величини Макса Шмелінґа. Ви не чули про Шмелінґа? Це чемпіон боксу. Отож журналіст Кнікер-Гокер з „Ню-Йорк Івнінґ Пост“ порадив собі з новою працею Айнштайна так: тому, що вона займає всього півшоста сторінок, він переслав її в цілости телефотографією до Ню Йорку і цим побив рекорд. Співробітник другого часопису „Ню-Йорк Геральд Трібюн“ Еліот спробував доконати ще більшого рекорду: він переклав усі рівнання, корені, потенції і інші математичні символи на популярну мову. Одночасно вся брошура була передана телеґрафічно при помочі спеціяльних знаків з допомогою двох спеціялістів учених з Берліна до Ню Йорку. „Ню Йорк Геральд“ передавши працю Айнштайна в часописі заявив, що „приспішив поступ науки на тиждень!“ А одночасно читачі кліпають над цими справозданнями сонними очима і крутять головою з дива, що наука це така дивна річ, з якої нічого не можна зрозуміти!

— **Журналіст — неохибним.** Один мадярський журналіст Сірмай відповідав цими днями перед судом в Будапешті за те, що в одній новинці зробив помилку. Подаючи звістку про якогось панка Беля Данер, про зовсім маловажну справу, він був певний, що це йде про Беля Данер, провідника правих радикалів і подав цю новинку відповідним сосом. На другий день уранці зміркувавши помилку, помістив спростування. Але ображений ним не вдоволився і подав журналіста в суд за образу чести. Сірмай виголосив на суді сам таку промову в своїй обороні, переслуханому всією пресою: „Я признаюся, що я помилився. Я впав жертвою переплутання прізвищ у поспіху, з якого складається все життя журналіста. І за це мене судить? Кожний може помилятися, з виїмком папи та журналіста. Лікар ставить фальшиву діягнозу і пацієнт умирає. Хто його карає за це? Ніхто. Поліція арештує невинного. Трибунал обвинувачує, судді засуджує — а згодом виявляється, що засуджений невинний. Хто карає їх за помилку? Ніхто. Вони люди і можуть помилятись. Усім вільно помилятись, тільки журналістові ні; він мусить бути неохибний“. Промова не переконала суддів, які засудили журналіста, правда, на невелику кару. Суддям вільно помилятись.

— **Чудацький заповіт.** Перед льондонським апеляційним трибуналом скінчився цікавий процес за спадщину. Якась пані Гров записала все своє велике майно 200.000 фунт. на „санктуарій“ для звірят, птах і риб, куди люди не мали би права вступу. Спадкоємці подали скаргу проти заповіту, домагаючись його скасування. Суд прихилився до їх прохання, дарма, що заповіт був списаний згідно з усіми правилами закону. Англійський суд, що визначувався завсіди здоровим розумом, став на тому становищі, що цього роду охорона звірят є зовсім нецоцільна і не причинилась би ні для добра звірят ні людей.

— **Концерт В. Тисяка.** Із Самбора повідомляють нас, що дня 3. березня 1929 р. відбудеться в салі тамошнього „Сокола“ концерт д-ра В. Тисяка. Початок концерту в 8-ій год. веч.

— **Концерт Любки Колесси у Львові.** Музичне Т-во ім. М. Лисенка упрохало нашу піяністку, яка їде в березні на Україну, дати й у Львові один концерт, який відбудеться дня 7. березня. Ближчі відомости про концерт подамо в слідуючім числі.

Дописи.

ЖУРАВНО. (Загальні Збори Філії „Просвіти“, справа захисту). Дня 20. лютого 1929 р. відбулися в Журавні Загальні Збори Філії „Просвіти“. З відчитаного на зборах звіту, освітний стан округа за час від дня 5. червня 1928 р. представляється, як слідує: Всіх читалень було в окрузі 26. В останньому часі засновано 2 читальні. Внесено подання на заснування 5 читалень нових. Коли повстануть ці читальні — не буде вже в окрузі ні одного села, яке не малоб власної читальні. Членів Матірнього Товариства є 116. В останньому році прибуло 74 нових членів, одначе фактичне число членів є значно більше, бо багато членів посилає вкладки прямо до Львова. Від літа минулого року влаштувала Філія дві освітньо-орґанізаційні анкети. На анкетах поділено округ на райони, визначено районових, а понадто 3 інспекторів, котрим віддано під нагляд поодинокі читальні. Досі влаштувала Філія 5 свят „Просвіти“. В решті сіл відбудуться весною і літом свята ц. р., бо не всі села мають ще власні читальняні будинки, а зимовою порою годі влаштовувати свята по стодолах. На кожнім святі була вистава книжки, а крім цього Філія висилала кольпортера до поодиноких читалень. На Дар Просвіти зібрано суму 588·47 зол. Понадто вплинуло з наліпок 51·23 зол. зі збірок по церквах в часі свят 40·77 зол., з віднак 56·28 зол., зі вступів на академії 12·98 зол. Свята мають на цілі підготовити терен під просвітню працю на нових підставах і розвинути ударну кампанію за масовим приєднуванням членів до Матірного Товариства. При Філії є постійний урядовець. Майже всі читальні були в справоздавчому часі люстровані, деякі кілька разів. На кожних читальняних зборах приймав участь делеґат Філії. Збори одноздушно приняли звіт з діяльности уступаючого виділу й дали йому абсолюторію. Головою одноздгідно вибрано дотеперішнього голову о. Григорія Музичку, а до виділу увійшли: д-р Павло Лисяк, о. дек. Василь Пилипишин, Ярослав Олексюк, Григорій Мисак, Яків чук, Ярослав Олексюк, Григорій Мисак, Яків Купик і Семен Брич. Заступниками вибрані: Онуфрій Цукорник, Юрій Семчишин і Іван Мудрий; а до контрольної комісії: о. Юрій Боднар, Володимир Садовський і Семен Лаврись. З нових завдань, які ставить собі в своїй майбутній діяльности Філія, слід відмітити такі справи: влаштування в літі великого просвітньо-кооперативного свята; заснування власної дутої орхестри, до чого вже пороблені всі потрібні заходи і збірка на будову власного дому. В оживленій дискусії числені промовці, головно селяни, висловлювали ріжні побажання до нового виділу щодо майбутньої просвітньої праці в окрузі а також порушували ріжні болючі справи, котрі хвилюють тутгромадянство. Найважнішою такою справою під цю пору є справа захисту С. С. Василіянок у Журавні. Захист цей повстав з добровільних жертв, збираних в окрузі підчас війни Філією Краєвого Товариства Спілки над воєнними сиротами і молоддю в Журавні. Зібрані гроші обернено на закупно відповідної реальности, в котрій згодом примістився Захист С. С. Василіянок. Тепер, ізза того, що Захист не може як слід розбудуватися й С. С. Василіянки вже закупили ґрунт під будову монастиря в селі Потік, рогатинського повіту — в міродатних церковних сферах запало рішення: реальність в Журавні продати, а гроші, здобуті з цеї продажі, обернути на сплату

решти ціни купна за ґрунт у Потоці. Ціле тутешне громадянство стоїть на однозгідному становищі, що церковні чинники не можуть і не повинні продавати реальности в Журавні, бо приймаючи даровизну — приняли на себе правно і морально зобовязання вести захист в Журавні, а не деінде. В додатку: Заходить дуже поважна небезпека, що будинок, де міститься тепер Захист, де правиться Служба Божа і т. д., перейде в руки іновірців, котрі влаштують у нім крамницю, шинк чи щонебудь подібне і так профануватимуть релігійні почування нашого населення. Збори поклали тому на нововибраний виділ обовязок припильнувати цеї справи, в надії, що міродатні церковні чинники не допустять, аби згадана церковно-народня установа, котра повстала в Журавні жертвенністю округа, перейшла в чужі руки.

Спростування.

З канцелярії одного нашого львівського адвоката як правного заступника п. Лисецького дістаємо таке спростування: Високоповажаний Пане Редакторе! У Вашому орґані „Діло“ з дня 3. листопада 1928 р. була поміщена статтяп. М. Струтинського п. н. „Перед загальним зїздом Рідної Школи“, в якій поміщено незгідні з правдою твердження відносно моєї особи.

На основі пресового закону прохаю Вас помістити отсе спростування: 1) Неправдою є, що я перед соймовими виборами, як посольський кандидат з рамени Селянсько-Робітничого Соціялістичного Обєднання (Сель-Роб) без відома та дозволу влади покидав школу. Та правдою є, що я відбував все науку в призначених мені годинах на підставі затвердженого Головною Управою Р. Ш. поділу годин, про що повідомлено Головну Управу 16. березня 1928 р. 2. Неправдою є, що я вперто іґнорував письма Г. У. Р. Ш. не відповідаючи на їх запитання. Правдою є, що я відповідав усе на письма Головної Управи. 3. Неправдою є, що я прилюдно зневажив укр. нац. прапор — за те правдою є, що я в свойому письмі до Гол. Управи Р. Ш. на отой закид домагався виявлення імени допощика, домагався дисциплінарного слідства проти мене, чого домагалася також шкільна комісія при Рідній Школі, батьки шкільних дітей на Личакові, народнє учительство Р. Ш. у свойому масовому протесті проти мойого безпідставного звільнення — та ті домагання остали без відповіди. 4. Неправдою є, що я вів серед молоді небезпечну для школи пропаґанду — за те правдою є, що моя праця як вчителя і виховника йшла все по лінії інтересів українських працюючих мас. 5. Неправдою є, що я виписував на теперішню Головну Управу Р. Ш. несотворені речі, натомість правдою є, що я в часописі „Наше Слово“ в цілому ряді статтей, спираючися на матеріяли Ревізійної Комісії Рідної Школи, на касові артикули, на протоколи Головної Управи та Загального Зїзду Р. Ш. наводив цифри й факти та прізвища шкідників. 6. Неправдою є, що я сидів довго зі своїми „ревеляціями“ — а правдою є, що я на шкідливу господарку в Рідній Школі звертав все увагу на засіданнях Головної Управи Р. Ш. та висвигнув з проф. Яворівським 14 питань на Загальному Зїзді Р. Ш. 1925 р. 25 грудня і саме на підставі отих питань вибрано спеціяльну комісію для провірення діловодства і господарки в Р. Ш. Будучи членом Гол. Управи в 1927 р. я знов за теж саме зводив боротьбу на засіданнях Гол. Управи і знова виступив, як член тієї Управи на Зїзді Р. Ш. 24. грудня 1927 р. критикуючи прилюдно Гол. Управу за її господарку та її шкільну політику. 7. Неправдою є, що я не згадував нічого про комісії, які провірювали закиди підняті мною в 1927 р. на Зїзді Р. Ш. Зате правдою є, що я у моїх виступах спирався якраз на оригінальних протоколах 29 осіб, в тім членів Гол. Управи, переслуханих Ревізійною Комісією Р. Ш., на виводах і протоколах попередніх Контрольних Комісій і цілому ряді зізнань, що їх зібрала спеціяльна Контрольна Комісія. 8. Неправдою є, що я обвинувачую теперішню Головну Управу Р. Ш. за господарку попередніх Гол. Управ. 9. Вкінці неправдою є, що я „зі своїми однодумцями, як довголітній член Гол. Управи поношу відповідальність за господарку“, а правдою є, що я був членом Гол. Управи не підряд 3 роки (1924, 5, 7) і саме тоді виступав з закидами. З моїх однодумців не було в 1924 р. і 1927 р. ні одного в Гол. Управі. В 1925 р. був пок. тов. Іван Калинович і то на 24 членів Головної Управи. Дня 22. лютого 1929 р. — З пошаною Пилип Лисецький.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський театр:

Пятниця 1-го, г. 7·30 веч. „Юліян Станиславович“, песа на 3 дії А. Цайковського (прем'єра).

Субота 2-го, год. 3. попол. „Марія Стюарт“.

Субота 2-го, г. 7·30 веч. „Княжна доларів“.

Неділя 3-го, г. 3 попол. „Марія Стюарт“.

Неділя 3-го, г. 7·30 веч. „Борис Годунов“, опера.

Кіна.

„Аполльо“: „Голгофта кохання“.

„Лев“: „Адютант“ (Замах на царя) з Можухиним.

„Оаза“: „Янгол вулиці“.

„Палас“: „Дама під маскою“.

„Фатаморґана“: „Атлантида“ Бенуа

Програма радіо.

Субота 2-го.

Льондон (356). 21·10. Смичкова орхестра. 23·20. Музика до танців.

Берлін (475,5). 1·30. Відчит про Ніцшого і Ваґнера. 21·00. Радіокабарет.

Відень (519,9) 11·00. Музичний квартет 17·35. Легка музика. 19·50. „Брати Стравбінгер“ оперетка.

Мюнхен (536,7) 16·00. Тріо. 19·3 . Фортепяновий концерт. 20·05. Веселий вечір“

Париж (1744) 18·30. Пате. 21·00. Музика до танцю.

Москва (1450). 10·10. Російська музика. 19·00 Популярний концерт.

Ляйпціґ (361,9). 20·00. Опера „Дон Жуан“.

Варшава (1385,7). 15·50—16·45. Грамофонова музика. 21·00. Легка музика.

Познань (336,3). 19·15. Інтерлюдія музична. 22·30—23·30. Орхестра балалайок.

Вильно (455,9). 19·00. Веселий фейлетон.

Неділя 3-го.

Париж (1744). 12·45. Концерт орхестри. 19·45 Радіоконцерт.

Льондон (358) 16·00. Концерт військової орхестри. 18·45-19·45 Церковна кантата. 22·05 Концерт смичкової орхестри.

Ляйпціґ (361,9). 8·30 Органи. 15·30 Весела Муза. 17·00 Радіо-орхестра. 18·30 Відчит: Британська імперія.

Штутґарт (374,1) 15·00 Відчит: Лясаль і жінки. 1·15 Радіоконцерт. 2·00 Арії з опери (Лякме), (Міньон), (Аміакта), (Перла Бразилії).

Тулюза 12·35 Концерт. 13·25 Органи 20·20 Вийняки з опери. 21·45 Музика до танцю.

Штокгольм (558) 16·00 Фортепянове тріо Бетовена. 20·00 Концерт хору й орхестри.

Київ 11·00 Військовий концерт. 13·00 Концерт для дітей. 15·10 Трансмісія з опери.

Харків 12·00 Грамофонова музика. 16·00 Літературний радіодневник. 17·00 Музика.

Москва (1450). 19·00 Музика. 22·55 Музика дзвонів.

Варшава (1385,7). 15·15 Концерт Фільгармонії. 22·30 Музика з опери.

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Анатоль Кордасевич, висложений декан і совітник епископської консисторії, парох Лісковатого упокоївся дня 23.II. 1929 в 79 році життя а 53 році священства. В. Й. П. 1543 1—1

Осипа з Шухевичів Романковська, вдова по раднику суду й адвокаті в Золочеві померла дня 26. лютого 1929 р. в 89 р. життя. Похорон відбувся дня 1 березня 1929 р. в Золочеві. В. І. П.

Д-р Омелян Борис, шкільний лікар в Тернополі, помер по довгій і важкій недузі дня 24. лютого ц. р. в 33 р. життя у Львові. Похорон цего молодого і надійного лікаря відбувся у вівторок 26. лютого ц. р. Покійний лишив жінку, доньку радника Дрималика, голови Музичного Т-ва ім. Лисенка. Передчасна смерть Покійного зробила на всіх його знайомих і товаришів дуже прикре враження. В. Й. П.!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Українська вистава в Кракові. Заходом драматичної секції Т-ва „Просвіта“ в Кракові влаштовується дня 3.III. ц. р. в салі робітничого дому (вул. Дунаєвського) „Вечер сміху“. Початок в год. 7-ій вечером 1—1

В-д „Сокола-Батька“ (секція „Український Город“) повідомлють, що з причини непередбаченої перепони заповіджена на день 3. березня ц. р. громадянська нарада в справі „Українського Городу“ відбудеться щойно в неділю дня 10. березня в салі „Сокола-Батька“, вул. Руська ч. 20, в год. 10·30 рано. Хто не дістав би на час письменного запрошення, зволить зголоситися в день наради в год. 10-ій в домівці „С-Б“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ вироби продає за готівку і на сплати від десятків літ у цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, на Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло плачу найвищі ціни. 3 141-?

УНЕВАЖНЮЮ згублену військову книжочку, виставлену через П. К. У. Самбір на називсько Іван Горбацьо. 1538 1—3

УКРАЇНСЬКА УСТАНОВА пошукує від зараз мужів довіря в судових повітах в цілі співпраці. Заробіток запевнений. — Зголошуватися письменно під „Праця“ до Адміністрації „Діла“. 1537 2—2

АДВОКАТ Кафтен, Мости Великі, негайно або з д. 1. квітня пошукує рутинованого конципієнта 1542 1 3

ПАН Н. БАЧИНСЬКИЙ, бувший сотник Української Галицької Армії і комендант стаційної команди в Грушці за Камянцем Подільським зволить ласкаво подати свою адресу. Д-р Волчук Степан, суддя в Скалаті. 154 1—1

ГОДИННИКИ „Zenith“, „Longines“, також біжутерію власного виробу поручає: Домбровський - Розважевський, Львів, (Готель Жоржа) — Догідні умови 1536 37—?

ДВІ панночки шукають мешкання евентуально з харчем в околиці костела св. Елисавети. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Дві панночки“. 1—2

АВТОРИ зволять подати свою адресу в цілі заснування висилкової складниці для кольпортажі власних видань. „Торбан“ Львів, вул. Осолінських ч. 6. 1547 1—5

ВПРАВНИЙ солліцитатор, що самостійно виготовляє ріжного рода позви і контракти, та скоро пише на машині, пошукує посади у адвоката. Ласкаві зголошення приймає Василь Пойлянський, Львів, вул. Королевої Ядвиги ч. 22. 1. пов дв. 8 1546 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 Пересвітлення Рентґеном. 21—24

Спеціяліст скірних, венер. недуг і косметики

5.8 1—1

Д-р Роман Дольницький

орд. 3—6 попол., Глубока 10. партер.

Кварцева лямпа і діятермія.

Томасина

Суперфосфат

Азотняк

Потасові соли

Краєві і Страссфуртські

Сірчан Амону

Кістянні мучки

Салітра

Успулюн Зелло

Йосиф Каррах

ЛЬВІВ, Косцюшка 18.

Цінники і поучення висилаю безплатно.

н Догідні кредитові условия. н

1537 3—6

Комплєтні накриття

столові з правд. хінського срібла, срібла і альпаки по найнизших цінах тільки у **ГРИНБЕРГА, Львів, Сикстуська 4.**

Вповажаного Пана Якова Насса, дентиста у Львові, прошу прийняти сердечну подяку за знаменито виконання і превартну направу зубів моєї жінки. Солідна робота, приноровлення найновіших здобутків дент. техніки і вирозуміння для хорого, ось прикмети, які оправдують розголос Шановного Дентиста серед громадянства і залишають вдячність серед пацієнтів. — Львів, дня 27.II. 1929. 1—1 **Роман Купчинський.**

КОЛІНСЬКА ЦИКОРІЯ

і МІШАНКА

„КОЛІНКА“

Знак товаровий

СТАР

„СТАР“

ФАБРИКА ДОМІШОК ДО КАВИ

СУДОВА ВИШНЯ

сп. акц.

ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ!

Подяка.

Неумолима смерть забрала нам Найдорожшого Батька і Дідуня о. Анатоля Кордасевича. Почуваємо своїм обовязком подякувати всім тим, що причинилися до звеличання Його похорону. В першій мірі дякуємо Вс. о. Колодієві з Коросна, що не зважаючи на свій старенький вік відвідував Покійного в останніх днях Його життя, а по смерти Його, ніс потіху опечаленій родині і відправляв щоденно молитви при тлінних останках Покійного. Дякуємо Вс. о. Вербенцеві, устрицькому деканові, о. Калужнинському о. Ольшанському, Щепанському і Пасічинському за участь в похоронах і зворушуючі бесіди при тлінних останках Покійного, як також і всім прочим священикам за участь в похороні. Дякуємо римо-кат. парохам о. Кодзинкові з Ясіня і о. Сеньковському з Новоселець за відправлення похоронних молитов і участь в похороні. Таку саму подяку складаємо Вп. Панству Кльонцам і всьому учительству з Лісковатого за участь в похоронах і вінці як рівнож всім тим, що телеграфічно чи письменно надісилали родині вислови співчуття. Вкінці складаємо подяку всім парохіянам Покійного, що численною участю в похоронах причинилися до звеличання Покійного.

Лісковате, дня 26.II. 1929. р.

1543 а 1-1 Діти і внуки.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів, Ринок ч. 10.